

numismatisk rapport 149

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Han vil ikke sættes i bås
Barry Lereng Wilmont

Marts 2021

Nyt tysk seddelkatalog

Af Niels Stampe

Dette flotte katalog må glæde enhver samler af tyske pengesedler. Her er alt i et bind. Overskueligt bygget op og så med knivskarpe illustrationer.

Det var Harry Rosenberg, som i 1970 udgav det første katalog om tyske pengesedler – som faktisk kun var et hæfte med ikke så mange sider. Siden har kataloget udviklet sig til at være bibelen om tyske sedler. Efter faderens død, overtog sønnen Holger udgivelsen af kataloget, indtil det blev overtaget af Battenberg Gietl. Erfarne Hans-Ludwig Grabowski har siden 11. udgave stået for bearbejdelsen af kataloget, som med tiden er svulmet op til over 900 sider. Det forrige katalog – nr. 21 – blev fuldstændig lavet om, så det blev præsenteret som årets bog 2018 af International Bank Note Society.

Sedlerne er delt op i ni hovedgrupper med naturlige undergrupper. Her er en oversigt – på tysk, vel at bemærke – for hvis man er interesseret i tyske pengesedler, så er der jo nogle ord, som man alligevel er nødt til at forstå:

Hans-Ludwig Grabowski *Die deutschen Banknoten ab 1871*

22. reviderede og udvidede udgave 2020/2021.
15x21 cm, 928 sider,
illustreret og indbundet.
Pris 39.90 €.

*Battenberg Gietl Verlag,
Postfach 166, D-93122
Regenstauf.*

1. Deutsche Banknoten und Staatspapiergeld. Deutsche Geldscheine vom Kaiserreich bis zum Euro.
2. Statliche Notausgaben. Notausgaben von Reichsbank, Reichsschuldenverwaltung und Reichsbahn.
3. Deutsche Länder und Privatbanknoten. Deutsche Länderscheine vom Kaiserreich bis in die 1930er Jahre.
4. Geldscheine der deutschen Kolonien. Papiergeld in Deutsch-Ostafrika, Deutsch Südwestafrika, Kamerun und Deutsch Neuguinea.
5. Deutsche Auslandbanken. Die Noten deutscher Auslandbanken in Argentinien, China und Mexico.
6. Deutsche Militär- und Besatzungsausgaben sowie Lager- und Gefängnisgeld. Ausgaben im Ersten und Zweiten Weltkrieg in der 'Weimarer Republik', in jüdischen Gettos sowie in der DDR.
7. Papierähnliche Wertpapiere. Konversionskassen- und Steuergutscheine.
8. Papiergeldähnliche Gutscheine. Ausgabe des Winterhilfswerks.
9. Deutsche Nebengebiete. Besetztes Rheinland, Freie Stadt Danzig, Memelgebiet und Saargebiet.

1 Mark-seddel udstedt kort tid for Første Verdenskrigs begyndelse.

Man kan blive helt stakåndet af at se, hvor mange forskellige pengesedler, der har været i brug i Tyskland siden 1871. Hvert afsnit begynder med et historisk rids, som forklarer baggrunden, hvorfor sedlerne er udgivet. Der er selvfølgelig vurderingspriser, som er i en eller to kvartiteter. Priserne giver et praj om, hvad en handler sælger objekterne til. Rigtig mange sedler synes rørende billige, hvorfor det vil være muligt ret hurtigt at opbygge en samling, som ligner af noget.

Samlere behøver ikke at fortvivle over de nye katalognumre, for der er tabeller som henviser til både tidligere udgaver af kataloget såvel som til verdenskataloget – ‘Telefonbogen’.

Hans-Ludwig, som er født i 1961, er en erfaren herre. Han har altid interesseret sig for historiske pengesedler og andre tidsdokumenter. Han er både forfatter og medforfatter til flere tyske kataloger om nødpengesedler i 3. Rige og i Holocaust. Han er redaktør af tidsskriftet ‘Münzen und Sammeln’ og på on-line magasinet: geldscheine-online.com

Kåringen som årets bog i 2018 synes velfortjent.

5 Mark fra den jødiske getto Litzmannstadt i Polen (på polsk Lodz) oprettet af tyskerne i 1940.

Sedlerne blev brugt til at suge så mange værdier ud af den jødiske befolkning som muligt.

Kun mønter og sedler udstedt af tyskerne var lovlige betalingsmidler i gettoen.

